

Календар знаменних і пам'ятних дат (The Calendar of Significant and Memorable dates – AUGUST 2026)

Серпень

2 серпня – Міжнародний день прощення (*International Forgiveness Day*)

Першої неділі серпня люди багатьох країн світу відзначають День прощення, ініційований Світовим союзом прощення, неконфесійним освітнім фондом. **Мета** – пробудити могутню силу прощення, здатну зцілити душу, яка страждає від образ, ненависті, зради та інших руйнівних почуттів. А саме злість і образи призводять до розвитку в людини тяжких онкологічних захворювань. На думку організаторів цього Міжнародного дня, він здатний зробити світ гуманнішим.

6 серпня – Міжнародний день «Лікарі світу за мир» (*International Day «Doctors of the World for Peace»*)

У Франції в 1980 році організація «Лікарі світу за запобігання ядерній загрозі» започаткувала цей особливий Міжнародний день. Відзначається він щорічно у всьому світі 6 серпня – у річницю дня бомбардування японського міста Хіросіма в 1945 році. **У цей день лікарі з усіх куточків Землі об'єднуються в закликах проти воєн, збройних конфліктів і пролиття крові.** Хвилиною мовчання вони вшановують людей, які невинно загинули внаслідок військових дій. **Мета їх самовідданої праці** – щоб якомога більше людей продовжували жити й були здоровими. А в Україні багато з лікарів надають сьогодні в екстремальних умовах необхідну допомогу в зонах бойових дій, на передовій, ризикуючи своїм життям, проявляючи гуманізм і милосердя.

6 серпня – Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї (День Хіросіми)

World Day for the Total Elimination of Nuclear Weapons (Hiroshima Day)

6 серпня 1945 року вперше в історії ядерна зброя була застосована проти людей та виявила свою жахливу силу – за приблизними оцінками істориків, загальне число жертв вибуху сягає 200 тисяч. На знак пам'яті про страшну пережиту трагедію світова спільнота вирішила щороку 6 серпня проводити День Хіросіми та День боротьби за заборону зброї масового ураження. У міському парку Миру, де горить вічний вогонь перед пам'ятником жертвам бомбардування, у цей день проходять пам'ятні заходи. **Хіросіма – вічний символ боротьби проти зброї масового знищення.**

Цей день дає можливість підвищити обізнаність про ядерну безпеку та наголосити на необхідності міжнародного співробітництва в цьому питанні.

9 серпня – Всесвітній день книголюбів (*World Book Lovers Day*)

Кожного року в усьому світі 9 серпня відзначається неофіційне свято поціновувачів книги та читання. **Мета проведення** – нагадати про важливість

книг у нашому житті, про роль, яку вони відіграють у розвитку особистості та суспільства; підтримувати й розвивати культуру читання, заохочувати бібліофілів до читання та ознайомлення з новою літературою. У цей день радять відкласти смартфони й узяти в руки книгу, бо це ще одне свято книги, слова та магії читання. Сьогодні у світі налічується понад 120 мільйонів найменувань книг. День книголюбів – ще одна можливість залучити до акції читання своїх друзів, обмінятися книгами. **Зі святом вітають** письменників, літераторів, видавців, бібліотекарів, працівників друкарень, книжкових крамниць. Адже саме завдяки їм ми можемо збагатити свій словниковий запас, поглибити знання в тій галузі, яка нас цікавить, розкрити нові можливості. А також це свято всіх, хто любить і цінує книгу. Тому цього дня проходять читацькі марафони, конкурси й вікторини, зустрічі відомих письменників із читачами, організовуються книжкові ярмарки, фестивалі та виставки.

12 серпня – Міжнародний день молоді (*International Youth Day*)

День молоді України

Міжнародний день молоді, який є платформою для взаємодії та обговорення з представниками уряду й медіа актуальних питань сучасності, затверджено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/54/120) на початку зими 1999 року за ініціативи Всесвітньої конференції міністрів у справах молоді, яка була проведена в Лісабоні в 1998 році. Уперше святкування, присвячене активізації, потенціалу та ролі молодих людей як стратегічних партнерів у суспільному розвитку, відбулось у 2000 році. **Мета проведення** – акцентувати на важливості залучення молоді до глобальних викликів і надання їй можливості для взаємодії на міжнародному рівні для створення стабільного, гармонійного та прогресивного майбутнього.

В Україні День молоді з 1994 року відзначали в останню неділю червня, а з 2022, згідно з Указом Президента України (від 28 липня 2021 року № 333/2021), підтримуючи прагнення української молоді до інтеграції у європейську спільноту, утвердження цінностей демократії та свободи, святкують 12 серпня – у Міжнародний день молоді. Він присвячений молодим людям, їх здобуткам, ініціативності та ролі в розвитку країни, адже саме вони створюють інновації, беруть активну участь у волонтерському русі, захищають державу, допомагають відновлювати Україну.

18 серпня – День «Ніколи не здавайся»

Міжнародна назва: *Never Give Up Day*

Уперше цей особливий день, присвячений вихованню рішучості та стійкості, відзначався у 2019 році. **Мета проведення** – заохотити людей не здаватися перед труднощами, а продовжувати боротися за свої мрії та цілі. Це день для натхнення, мотивації себе та інших, визнання сили ніколи не боятися проблем. Французький філософ Рене Декарт в епоху Відродження наголошував на силі волі як рушійній силі мотивації. Дата збігається з досягненням французького плавця Філіпа Круазона, який у 2012 році, використовуючи ласта замість утрачених кінцівок, здійснив заплив, що з'єднав п'ять континентів. За

мужність і силу духу його називають «залізною людиною». У роки, коли люди часто стикаються зі стресом і викликами, ця подія нагадує про важливість у житті кожної людини стійкості та витривалості.

В Україні день «Ніколи не здавайся» є символом національної стійкості та віри в Перемогу, адже українці завжди відзначалися своєю силою духу, здатністю долати будь-які перешкоди на шляху до своїх цілей.

19 серпня – Всесвітній день фотографії (*World Photography Day*)

Цю подію, яку заснував 19 серпня 2009 року відомий австралійський фотограф Корске Ара, уперше відсвяткували у 2010 році. Майже 200 років тому в технічному прогресі відбувся новий прорив – французький художник, хімік і винахідник Луї Жак Манде Дагер винайшов засіб отримання дагеротипних відбитків і запатентував свій винахід. Ім'я Дагера включено в список найвидатніших науковців Франції. У 1861 році Джеймс Максвелл зумів відтворити кольорове фото, а винахід у 1981 році компанією «Sony» цифрової камери дозволив робити цифрові фотографії та відмовитися від традиційної фотоплівки. Цей день є святом не тільки для шанувальників фотознімків, а й для тих, хто захоплюється фотографуванням. Розвиток технологій дав змогу кожному власнику смартфона відчувати себе фотографом. У багатьох країнах 19 серпня проводять майстер-класи від професійних фотографів, а також різні семінари та флешмоби.

19 серпня – Всесвітній день гуманітарної допомоги (*World Humanitarian Day*)

Пам'ятний день засновано у 2008 році за ініціативою Організації Об'єднаних Націй (рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/63/139) за участі Всесвітньої організації охорони здоров'я та інших міжнародних організацій. Саме 19 серпня 2003 року тодішній спеціальний представник Генерального секретаря в Іраку Серджіо Віейра-де-Мелло, гуманітарний лідер незрівнянної мужності, та 21 його колега загинули під час бомбардування штаб-квартири ООН у Багдаді. **Мета цього дня** – поширити знання про гуманітарне співтовариство; зосередити увагу громадськості на ролі гуманітарних працівників і згадати тих, хто загинув або зазнав травм, виконуючи життєво важливі обов'язки під час гуманітарних операцій.

В умовах воєнної агресії росії в Україні Євросоюз виділяє кошти на допомогу українському населенню, що потерпає від війни. Гуманітарна допомога прямує через агентства ООН, неурядові організації та Міжнародний комітет Червоного Хреста.

21 серпня – Міжнародний день пам'яті та поминання жертв тероризму (*International Day of Remembrance and Tribute to the Victims of Terrorism*)

Дата встановлена в грудні 2017 року резолюцією Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/72/165). У документі йдеться про необхідність захищати права постраждалих, а також їхніх родин, зміцнювати міжнародне співробітництво в

боротьбі з тероризмом. **Головна мета Міжнародного дня** – ушанувати пам'ять загиблих і допомогти повернутися до нормального життя тим, хто вижив, але постраждав від тероризму. Терористичні акти, ким би вони не здійснювались і чим би не були мотивовані, не можуть бути виправдані, оскільки це тяжкі злочини, за які має настати відповідальність. **Підтримка жертв тероризму та захист їх прав – головний обов'язок держав.**

У нашій державі права жертв тероризму захищені Законом України «Про боротьбу з тероризмом».

22 серпня – Міжнародний день фольклору (*World Folklore Day*)

Фольклор – це важливий елемент культурно-історичної спадщини різних народів світу, що передавалася з покоління в покоління, навчала мудрості та цінностей, стала основою культури, мистецтва й моралі в суспільстві. Уперше цей термін використав 22 серпня 1846 року британський археолог Вільям Джон Томс у статті, опублікованій у лондонському журналі «Atheneum». У 1960 році в Буенос-Айресі відбувся **Перший Міжнародний фольклорний конгрес**, у якому взяли участь представники з 30 країн. Саме на цьому конгресі було вирішено оголосити 22 серпня Днем фольклору. **Мета проведення** – нагадати про важливість збереження, ушанування та популяризації унікальної культурної спадщини різних народів, оскільки фольклор надає історичну інформацію про походження групи людей і відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні ідентичності та культури спільноти.

23 серпня – Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації (*International Day for the Remembrance of the Slave Trade and its Abolition*)

Відзначається за рекомендацією 150-ї сесії виконавчої ради ЮНЕСКО за підтримки ООН. **23 серпня – день повстання рабів Сан-Домінго та Гаїті в 1791 році, яке стало початком процесу ліквідації системи рабства.** Рабство було скасовано й засуджено на міжнародному рівні, але, як і раніше, проявляється в нових формах: страждають мільйони людей, переважно жінки та діти, які стають жертвами обману й насильства, перетворюються на «живий товар» і зазнають експлуатації. **«Нова работоргівля» є однією з найбільш гострих і широкомасштабних проблем сучасності.** До цієї дати на початку третього тисячоліття влада американського штату Огайо приурочила відкриття музею історії рабства. На острові Горі біля берегів Сенегалу, який був основним транзитним пунктом для работоргівців, проводиться церемонія пам'яті жертв работоргівлі. У цей день організовуються різноманітні просвітницькі заходи, до участі в яких залучаються діячі науки, культури, мистецтва й обов'язково молодь.

23 серпня – Європейський день пам'яті жертв сталінізму та нацизму (*European Day of Remembrance for Victims of Stalinism and Nazism*)

Згідно з рішенням Європейського Парламенту 2008 року 23 серпня було проголошено Днем пам'яті жертв сталінізму та нацизму (відомого ще як «День чорної стрічки»). **На офіційному рівні в країнах Європейського Союзу**

відзначається з 2009 року. Це один із двох офіційних пам'ятних днів ЄС, поряд із Днем Європи 9 травня.

Дата вибрана не випадково: 23 серпня 1939 року нацистська Німеччина і Радянський Союз підписали Договір про ненапад, відомий як Пакт Молотова – Ріббентропа, що відкрило шлях до початку Другої світової війни, яка забрала понад 60 мільйонів людських життів. Тому **метою проведення цього офіційного дня визначено:** збереження пам'яті про жертви масових депортацій, геноцидів і знищень, а також просування демократичних цінностей, утвердження демократії задля зміцнення миру та стабільності в Європі. Сьогодні він особливо важливий, коли російська держава бореться проти ідентичності народів України, винищує історичну пам'ять і культуру.

23 серпня – День Державного Прапора України

Відзначається це важливе загальнодержавне свято щорічно 23 серпня згідно з Указом Президента України від 23.08.2004 № 987/2004 та Указом від 07.08.2009 № 602/2009.

Прапор держави демонструє її незалежність і представництво у світі, об'єднує народ у важкі часи, а повага до нього завжди вважалася виявом патріотизму. 28 січня 1992 року Верховна Рада офіційно затвердила синьо-жовтий стяг як Державний Прапор України, який уособлює свободу, гідність, незламність і єдність українського народу в прагненні до незалежності. Кожного року вранці 23 серпня піднімають його в усіх містах, селищах і селах нашої країни – церемонію офіційно затверджено Указом Президента України у 2009 році. До цієї дати бібліотеки готують тематичні книжкові виставки (у різному форматі) на тему українського державотворення. Велична подія вчить поважати й шанувати людей, завдяки яким над нами вільно майорить Державний Прапор України як символ сили, віри та Перемоги.

23 серпня – День міста Харків

Харків – одне з найбільших міст на сході України. У 2019 році наше місто ввійшло до п'ятірки українських міст як одне з найкомфортніших у країні за світовим рейтингом індексу якості життя. Але внаслідок російської агресії з 2022 року на сьогодні воно зазнало багато значних руйнувань.

Харків – місто-герой, символ незламності, як і його мешканці, які щодня протистоять ворогу та вірять у перемогу України.

Поширенішу інформацію до Дня міста буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

24 серпня – День Незалежності України

Головне державне свято нашої країни відзначається щорічно 24 серпня. Саме 24 серпня 1991 року Верховна Рада України проголосила нашу країну незалежною, демократичною державою та винесла «Акт проголошення незалежності України» для підтвердження всеукраїнським референдумом на 1 грудня 1991 року.

Хоча **35 років незалежності** – це зовсім незначний в історичному вимірі час, але **ця подія стала новою віхою в нашій історії та символом прагнення українського народу до свободи й самовизначення**. День Незалежності є святом національної єдності, самобутності та гордості кожного за свою країну. Незважаючи на всі пережиті й сьогоденні труднощі, ми пишаємося українськими воїнами, які захищають Батьківщину, вільними виборами, єднанням і взаємопідтримкою, особливо в години випробувань. **Сучасний формат святкування** зазнав значних змін через необхідність безпеки під час повномасштабної агресії росії. **Центром свята є вишанування пам'яті загиблих воїнів, які захищали суверенітет країни протягом історії та в наші дні**. Найважливішою традицією цього дня стали благодійні збори, спрямовані на підтримку оборонних сил. **Символом Дня Незалежності України є вишиванка**, яку цього дня одягають мільйони українців у всьому світі.

Варшавське відзначення Дня Незалежності України у 2022–2025 роках стало одним із найбільш подібних заходів у світі, оскільки зібрало десятки тисяч учасників і створило унікальний простір солідарності, культури та діалогу. Завершення відзначення – концерт за участі провідних артистів з України й Польщі, який транслюється та збирає тисячі глядачів. Цього року у Варшаві готується ще масштабніша акція підтримки України, яка поєднає суспільні, культурні й громадянські ініціативи за участі представників публічної сфери, громадських організацій та лідерів думок.

27 серпня – День українського сала

Цей святковий день, започаткований у 2015 році, став традиційним в Україні. **Його мета – популяризувати традиційну українську кухню**. За твердженням експертів, любов українців до сала, яке вважається справжнім національним продуктом, кулінарним символом і гордістю, виправдана не тільки його смаком, а ще й корисними властивостями. У складі цього продукту є вітаміни А, Е, D, F, мікроелемент селен. Одна з найбільш цінних складових – арахідонова кислота, яка стимулює роботу головного мозку та серцевого м'яза, покращує роботу нирок, виводить із крові зайві холестеринові згустки. Дієтологи вважають, що саме вживання сала пояснює довголіття української нації. Відомо, що наші предки їли сало майже кожен день, за виключенням посту. Але батьківщиною цього продукту є не Україна, а Італія. За часів Стародавнього Риму солоним салом харчувалися римські легіонери. В Україні це символ добробуту, гостинності та домашнього затишку.

27 серпня – 170 років від дня народження Івана Яковича Франка (1856–1916), видатного українського письменника, публіциста, перекладача, ученого, громадського діяча

Один із перших професійних літераторів України, доктор філософії, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, **почесний доктор Харківського університету**, член Товариства «Просвіта» Іван Франко упродовж своєї творчої активності надзвичайно плідно працював як поет, прозаїк,

драматург, літературний критик, науковець – літературознавець, мистецтвознавець, етнолог і фольклорист, мовознавець, історик, соціолог, політолог, економіст, філософ. Творчий доробок написаний здебільшого українською мовою, окремі твори – польською чи німецькою. За приблизними оцінками, це понад 4 тисячі творів загальним обсягом більше 100 томів. Із 1898 року Іван Франко керував Етнографічною комісією при Науковому товаристві імені Шевченка та брав участь у редагуванні «Етнографічного збірника». Разом із Михайлом Павликом був співредактором журналу «Громадський друг», збірників «Дзвін» і «Молот» (1878 р.), журналу «Світ» (1881–1882), редактором журналу «Житє і Слово» (1894–1897), входив до редакційної колегії журналу «Літературно-науковий вісник» (1898–1906). **Усього за життя І. Я. Франка окремими книгами та брошурами вийшло понад 220 видань**, зокрема понад 60 збірок його оригінальних і перекладних творів різних жанрів, які перекладені багатьма мовами народів світу. **Чимало поезій покладено на музику.** За мотивами повісті «Захар Беркут» Борис Лятошинський створив оперу «Золотий обруч». **За творами знято фільми:** «Захар Беркут», «Для домашнього огнища», «Злочин з багатьма невідомими», мультфільм «Лис Микита» та інші.

Ушанування пам'яті: знято кінокартину «Іван Франко» (у головній ролі Сергій Бондарчук); названо обласний центр (Івано-Франківськ) і область, рідне село; у багатьох містах України та за кордоном встановлено пам'ятники; меморіальні музеї Франка відкрито в Нагуєвичах, Криворівні, Лолині, Підгірках, Львові, Києві. 1979 року встановлено Премію Академії наук імені І. Я. Франка за видатні праці в галузі філології, етнографії та мистецтвознавства. Із 2004 року Державний комітет телебачення і радіомовлення України присуджує Премію імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності. Міжнародний фонд Івана Франка заснував у 2015 році Міжнародну премію імені Івана Франка за наукові відкриття, здобутки та заслуги науковців світу в галузі україністики та соціально-гуманітарних наук. Також Франка увічнено в нумізматичі та філателії.

29 серпня – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань (International Day against Nuclear Tests)

Щорічно 29 серпня у світі відзначається ця подія, започаткована на 64-й сесії Генеральної Асамблеї ООН 2 грудня 2009 року. Ініціатором став Казахстан – саме 29 серпня 1991 року він заклав головний ядерний полігон під Семіпалатинськом. Із часу створення ядерної зброї було проведено більше 2000 випробувань, наслідки яких перетинають межі національних кордонів: негативно впливають на довкілля, здоров'я людей, продовольчу безпеку, економічний розвиток країн. **Організація Об'єднаних Націй закликає світову спільноту свідомо реагувати на означену проблему, зрозуміти небезпеку ядерних вибухів і ядерної зброї та солідаризуватися задля припинення будь-яких ядерних випробувань.** Тільки таким чином можна досягти гарантії безпечного та плідного співіснування всіх країн світу. Тому в цей день в усьому світі проводять різні заходи проти ядерних випробувань: конференції,

симпозіуми, лекції, тематичні інформаційні передачі, виставки, конкурси та інші.

29 серпня – День пам'яті загиблих захисників України

Цей пам'ятний день установлений Указом Президента України від 23 серпня 2019 року № 621 для увічнення героїзму військовослужбовців і добровольців, які віддали життя за незалежність і соборність Батьківщини. Це день глибокої скорботи й водночас день єдності, у який вся країна схиляє голови перед відданістю та мужністю своїх захисників. Саме 29 серпня у 2014 році під час Іловайської трагедії загинула велика кількість українських воїнів, захищаючи територіальну цілісність і державність України.

Традиційним символом цього Дня є квітка соняшника – полягли наші мужні захисники в соняшникових полях. Наприкінці травня 2022 року Верховна Рада України ухвалила рішення про створення Національного військового меморіалу, на якому з почестями ховають загиблих (померлих) захисників і захисниць. Така світова практика вшанування воїнів, які гинуть за свою країну.

30 серпня – Міжнародний день жертв насильницьких зникнень **(International Day of the Victims of Enforced Disappearances)**

У цей день згадують усіх, хто зник безвісти, і стверджують, що боротьба за права людини та справедливість триває щодня. Викрадення людей, залякування їх близьких і рідних є стратегією терору. Генеральна Асамблея ООН (резолюція № 65/209 від 21 грудня 2010 року) висловила глибоку стурбованість зростанням кількості викрадених людей у різних регіонах світу (арешти та викрадення також прирівняли до насильницьких зникнень), повідомлень щодо переслідування, залякування та жорстокого поводження зі свідками й родичами зниклих осіб. Тому **з 2011 року цю дату відзначають щорічно з метою привернути увагу до проблеми, ушанувати пам'ять загиблих і висловити солідарність із їхніми родинами.**

В Україні з початком війни на сході країни, окупації півострова Крим викрадення українських громадян, зокрема вивезення дітей, порушення їх прав, стало звичною справою російських окупантів. Водночас чинною є Міжнародна Конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень, до якої Україна приєдналась у 2015 році. Ухвалено Закон України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», унесено доповнення до Кримінального кодексу України – стаття 146-1 «Насильницьке зникнення», створено Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

31 серпня – Міжнародний день боротьби з передозуванням наркотиків **(International Overdose Awareness Day)**

Із 2001 року відзначається цей Міжнародний день як день пам'яті людей, які померли від передозування наркотиків. Представники міжнародних організацій, які займаються профілактикою та підтримкою наркозалежних, щороку зосереджують увагу суспільства на актуальність означеної проблеми. З цією метою проводяться акції, під час яких лікарі розповідають про клінічні

симптоми та способи надання першої допомоги постраждалим від передозування наркотиків. Жахлива статистика загиблих має допомогти побачити й усвідомити смертельну загрозу, що несуть наркотики, тим, хто цього ще не зрозумів.

Використані джерела:

1. Міжнародні дні ООН. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8FD0%B4%D0%BD%D1%8F.

2. Пам'ятні дати і ювілеї на 2026 рік / Український інститут національної пам'яті. – URL: <https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodo-pamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2026-rik>.

3. Пам'ятні літературні дати 2026 року : інформ.-довідк. матеріал на допомогу організації роботи з дітьми та підлітками / Нац. б-ка України для дітей; укладач Л. М. Ільченко. – Київ : НБУ для дітей, 2025. – 36 с. – URL: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/953#page/1/mode/2up>.

Матеріали підготовлені:

Жеребкіною З. Г., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г. М., бібліотекарем,
Писаренко Т. І., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»